

Ur Kungl. Majt:s kungörelser för 1808 – avsedd för artikel om Adlersparre

Kungörelse om krig mot kejsaren i Ryssland. Gripsholms slott den 5 mars 1808.

Att kejsaren i Ryssland på ett trolöst sätt utan krigsförklaring låtit sina trupper inrycka i Finland samt Oss och Vårt land fientligt angripit. Vi, med förtröstan på bistånd av den Allsmäktige Guden, som ett säkert värn mot våld och orättvisor, har vidtagit alla möjliga anstalter för att fördriva fienden och försvara Våra trogna undersåtar. Vi förbjuder härmed allskeppsfart, handel och postgång samt all brevväxling med det ryska riket. Överträdelser straffas med livet. Vi befäller fältmarskalkar, generaler, amiraler, landshövdingar och andrabefälhavare att skyndsamt sprida Vår vilja och allvarsamt efterse den obrottsliga verkställigheten och efterlevnaden. Gripsholms slott den 5 mars 1808. GUSTAF ADOLPH.

Kungörelse rörande lantvärnsinrättningen. Stockholms slott den 14 mars 1808.

Då rikets östra gräns blivit angripen av Ryssland och de västra, södra och norra gränserna hotas av anfall har Vi funnit Oss föranlåtna att med all styrka Vi kan åstadkomma frälsa och freda riket. Vi begagnar oss av de rättigheter och skyldigheter som rikets urgamla grundlagar, nu gällande regeringsform och säkerhetsakt, som Svea konungar åligger. För att medtillräcklig makt möta Våra fiender befäller Vi varje ogift och med friska lemmar försedd yngling mellan 18 och 25 år av vad stånd han än är och som inte redan är soldat, båtsman eller reserv, att hålla sig redo att tillgripa vapen för fäderneslandets frälsning. Befallningshavaren skall skyndsamt undersöka hur många ynglingar det finns i de olika socknarna och städerna. Därefter skall vi fördela dem på lantvärnstrupper och utrusta dem. Stockholms slott den 14 mars 1808. GUSTAF ADOLPH.

Kungörelse om krig mot konungen av Danmark. Stockholms slott den 15 mars 1808.

Konungen av Danmark har utan alla grundade skäl och anledningar förklarat Oss krig. Vi vill under säker förtröstan på den Allsmäktige Gudens bistånd, vidtaga de möjliga anstalter att motstå denna nya fiende. Därför är all skeppsfart, handel, postgång och brevväxling med Danmark och Norge förbjudet vid livsstraff. Vi befäller fältmarskalkar, överståthållaren, generaler, amiraler, landshövdingar och andra befälhavare att skyndsamt sprida Vår vilja. De skall också ha insyn i att befallningen utförs. Stockholms slott den 15 mars 1808. GUSTAF ADOLPH.

Påbud om en allmän krigsgärd. Stockholm den 4 maj 1808.

Då Vi blivit av angripna av Våra grannar med härsmakt, är det nödvändigt att till Vårt försvar sammandraga armén på flera ställen och att utrusta flottan. För att lätta de kostnaderna har Vi sett oss föranlåtna att utskriva en allmän gärd. Detta tillåts enligt regeringsformen av den 21 augusti 1772 och skall följa den grund, som rikets ständer den 15 juni 1800 antagit och stadfäst. $\frac{3}{4}$ av bevillningen vid senaste taxeringen skall erläggas. Aktieägare skall betala 10% mottidigare 6%. Samma belopp tas ut på privatpersoners kapital. Ridderskapet och adeln har vidsista riksdag åtagit sig bevillning för sina säterier, rå- och rörs- samt insocknehemman medmjöl och sågkvarnar. Då detta strider mot de adliga privilegierna har Vi velat göra denna bevillning frivillig. Vi är dock övertygade om att ridderskapet och adeln med tanke på den våda Vi befinner Oss i ej undandraget sig denna åtgärd. Bruksägare kan redan vid stapelstadens våg i natura erlägga det järn som svarar mot krigsgärden. De kan också betala enligt fullt pris, som Våra bergskollegier fastställt. Denna gärd kommer att delas upp i två terminer. Första delen skall vara betald inom nästa juli månad och den andra delen inomföljande november.

Debiteringen förrättas av Våra vanliga uppbördsmän, under tillsyn av överståthållaren i Stockholm och befallningshavarna i landet. Medlen förvaras i ränterierna. Den del av

storfurstendömet Finland som blivit intagen av fienden är undantagen från denna krigsgärd. Stockholms slott den 4 maj 1808. GUSTAF ADOLPH

Kungörelse till samtliga dess trogna undersåtar i anledning av Sveaborgs Fästningsövergång. Stockholm den 6 maj 1808.

När Sveaborgs fästning alldeles oförmodat fallit i fiendens händer måste det hos alla vältänkande väcka bekymmer och oro. Det gäller att ni trogna undersåtar och redlige svenska män inte fäller modet i olyckan, utan trots denna vidriga händelse höjer er behjärtenhet, fördubblar era omsorger och ger ökad styrka åt era bemödanden att motstå fiendens anslag och efter yttersta förmåga bidra till fosterlandets frälsning och försvar. Vänd eder med hopp och förtröstan till Den Evige, Rättfärdige och Allsmäktige Guden, som i sin vishet ej sällansätter redligheten och ståndaktigheten på prov, men aldrig förgäter att hägna och belöna. Stockholms slott den 6 maj 1808. GUSTAF ADOLPH

Kungörelse angående dem av Kungl Maj:ts undersåtar i storfurstendömet Finland, som åt kejsaren i Ryssland tro- och huldhetsed avlagt. Grelsby 16 augusti 1808.

Under det orättmätiga krig kejsaren i Ryssland börjat mot Oss, har han inte nöjt sig med att anfälla Våra länder, utan också använt de mest oväntade medel och utvägar för att förleda Våra trogna undersåtar till avfall och otrohet mot Oss och dess rätta fädernesland. Han haräskat tro- och huldhetsed åt sig och ryska kronan. Å ena sidan har Vi med tillfredsställelse sett att många av Våra trogna undersåtar inte förmåtts avlägga en sådan ed, utan hellre underkastat sig vilken påföljd som helst än att bryta banden med Oss, men å andra sidan har Vi medbekymmer måst se att åtskilliga av de högre ämbetsmännen avlagt eden. Vad de högre ämbetsmännen angår, har Vi funnit att deras uppträdande inte kan lämnas utan anmärkning och uppmärksamhet. Genom sitt förtroende och högre upplysning bör de känna vidden av samhällsplikterna. De högre ämbetsmännen skall genomgå undersökning inför justitiekanslersämbetet, medan de lägre tjänstemännen som avlagt eden går fria. Vi är övertygade om att de genom hot och fiendens våldsamma behandlande känt sig tvungna att svära eden. På de orter som återtagits har de betygat sin oro över eden och ådagalagt sin trohet och tillgivenhet. Grelsby den 16 augusti 1808. GUSTAF ADOLPH.

Cirkulär till samtliga landshövdingar i Sverige rörande indelta truppernas rekruterande från lantvärnet. Haga slott den 9 december 1808.

Redan 15 juni har Vi tillåtit rust- och rotehållare att ifrån lantvärnet leja sig karlar för att ersätta de ledigheter som inom Sveriges indelta regementen inträffat. Erfarenheten är dock att de inte kunnat begagna sig av denna tillåtelse. Därför vill Vi förbättra villkoren. De av lantvärnsmanskapet, som blir uttagna till vargering får beklädnad och 5 riksdaler för varje år. Blir de ordinarie ryttare eller soldater får de förmåner enligt knektkontrakt tills de fyllt sina 25 år. Kan rust- och rotehållarna skaffa rekryter på förmånligare sätt, står det dem fritt. Även ordinarie båtsmän och fördubblingsbåtsmän får rekryteras från lantvärnet mot samma lega och lön som båtsmanskontrakten föreskriver. Haga slott den 9 december 1808. GUSTAF ADOLPH.